

управління статистики у Львівській області, 2020. 171 с.

б. Фондові матеріали навчальної лабораторії "Атласного і тематичного картографування" кафедри економічної і соціальної географії (завідувач М. Хоминець).

СУЧАСНІ АСПЕКТИ РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ГЕОГРАФІЧНОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

О.С. Чубрей

o.chubrey_chnu@ukr.net

*Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича,
м. Чернівці, Україна*

Процеси змін і перетворень, які переживає сучасна система освіти України правомірно відзначити як етап її реформування. Поняття «реформування» визначається як цілеспрямований процес часткових, кардинальних, системних, комплексних змін в освіті, ініційованих «згори вниз», які регулюються законодавчими актами відповідно до освітньої політики держави.

Вирішальний вплив на майбутню професійну діяльність учителя географії здійснюють тенденції реформування загальної середньої освіти, післядипломної педагогічної освіти України та реформування системи вищої освіти України в галузі підготовки майбутніх учителів географії.

У процесі дослідження визначено тенденції розвитку кожного ступеня географічної освіти. Так, основними тенденціями у зміні завдань системи загальної середньої освіти в сучасних умовах є: компетентнісна спрямованість освіти, зростання впливу ІКТ, підвищення значення іноземних мов, орієнтація на розвиток полікультурності та комунікабельності особистості. З'ясовано, що серед основних тенденцій реформування змісту загальної середньої освіти в сучасних умовах є: гуманізація, гуманітаризація, інтеграція змісту окремих дисциплін та компетентнісна спрямованість навчання [1].

Серед основних тенденцій реформування сучасної системи післядипломної педагогічної освіти означено: впровадження інноваційних моделей підвищення кваліфікації (компетентнісна, диференційована, диверсифікована, кластерна, пролонгована, накопичувальна, особистісно орієнтована), використання інформальної освіти та заміну атестації на сертифікацію [3].

В ході дослідження проаналізовано сучасні тенденції реформування підготовки майбутніх учителів географії у закладах вищої освіти України. Охарактеризовано територіальні аспекти

розміщення закладів вищої освіти, в яких здійснюється підготовка майбутніх учителів географії та виявлено особливості формування контингенту студентів I (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка», спеціальності 014 «Середня освіта», освітньої програми «Географія» станом на 2019 рік [2].

Визначено, що важливим показником який характеризує попит на спеціальність 014 «Середня освіта (Географія)» з позицій абітурієнтів, що мають високі показники зовнішнього незалежного оцінювання є кількість заповнених державних місць за умов широкого конкурсу. З метою розширення можливостей працевлаштування (особливо в малокомплектних ЗСО) випускників та збільшення кількості студентів I (бакалаврського) рівня вищої освіти окремими закладами вищої освіти, за відсутності Стандарту, запроваджено інтегрований підхід до формування освітньо-професійних програм спеціальності 014 «Середня освіта» шляхом поєднання предметних областей в одній освітній програмі. Як наслідок, інтегровані освітні програми користуються більшим попитом серед здобувачів освіти спеціальності 014 «Середня освіта», де заповнюваність державного замовлення становить 72 % від максимального, на відміну від спеціальності 014 «Середня освіта (Географія)», де показник на рівні 58 %.

Динаміка зарахованих на бюджет має нестійкі тенденції з регіональними ознаками. Досить репрезентативним видається показник мінімального рейтингового балу абітурієнтів, зарахованих на бюджет. Природно, що він найвищий у провідних центрах вищої освіти України.

Трансформації в системі вищої освіти України призвели до оновлення переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти. Проаналізувавши територіальні особливості розміщення закладів вищої освіти, в яких здійснюється підготовка майбутніх учителів географії, визначено основні тенденції реформування, які необхідно здійснити в системі підготовки студентів I (бакалаврського) рівня вищої освіти, галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка», спеціальності 014 «Середня освіта», предметної спеціалізації 014 «Середня освіта (Географія)»: оцінювання регіональної потреби та формування державного замовлення підготовки фахівців у відповідних регіонах; стимулювання закладів вищої освіти, з боку центральних та місцевих органів влади, започаткувати підготовку фахівців зазначеної спеціальності. Очевидними є навчальні потреби затвердження Стандарту I (бакалаврського) рівня вищої освіти, галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка», спеціальності 014 «Середня освіта»,

предметної спеціалізації 014 «Середня освіта (Географія)».

Таким чином, тенденції реформування загальної середньої освіти, післядипломної педагогічної освіти України та реформування системи вищої освіти України в галузі підготовки майбутніх учителів географії мають вагомий вплив на становлення та професійну діяльність учителя географії.

Список використаних джерел

1. Чубрей О. С. Система підготовки майбутніх учителів географії до професійної діяльності на засадах компетентнісного підходу: [моногр.]. Чернівці: Технодрук, 2020. 376 с.
2. Чубрей О. С. Сучасні тенденції трансформації системи загальної середньої освіти України. Імідж сучасного педагога: електрон. наук. фах. журн. Полтава, 2019. № 4 (187). С. 7–10.
3. Чубрей О. С. Сучасні тенденції трансформації системи післядипломної педагогічної освіти України. *Modern Educational Space: the Transformation of National Models in Terms of Integration: proceedings of the II International scientific conference (Leipzig, October 25, 2019)*. Leipzig, 2019. P. 166–168.

ДЕНДРОХРОНОЛОГІЧНІ МЕТОДИ У ДОСЛІДЖЕННІ НЕБЕЗПЕЧНИХ ГЕОМОРФОЛОГІЧНИХ ПРОЦЕСІВ

В. В. Зеленчук, Д. І. Холявчук

zelenchuk.volodymyr@chnu.edu.ua, d.kholyavchuk@chnu.edu.ua

*Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича,
м. Чернівці, Україна*

Досліджено особливості застосування дендрохронології у дослідженні найпоширеніших небезпечних схилових процесів: снігових лавин, зсувів, каменепадів та селевих потоків. Визначено потенціал дендрохронологічних методів у просторово-часовій реконструкції схилових геоморфологічних процесів. Розглянуто техніки та інструменти польових та лабораторних дендрохронологічних методів для досліджень схилових процесів. Означено апробації методів на прикладах Східних Карпат та подальші перспективи дендргеоморфологічних досліджень.

Ключові слова: дендрохронологічні методи, небезпечні геоморфологічні процеси, Карпати, снігові лавини, кільця дерев.

Схилові процеси охоплюють близько 80% земної поверхні, а тому їхнє вивчення важливе в контексті глобальних геодинамічних досліджень. На регіональному рівні, гірські території, Східні Карпати зокрема, найбільш вразливі до активності та інтенсивності схилових процесів. Такі процеси, які порушують стабільність ландшафтів,